

Recomanacions sobre Propietat Intel·lectual per a persones autores de recursos educatius (v2)

Tàfol Nebot

La cultura i l'accés al coneixement hauria de ser lliure. No? Hi ha qui diu que el moviment de la Cultura Lliure afavoreix la pirateria. Uns altres diuen que la cultura lliure no protegeix als autors. No falta qui diu que la cultura lliure desincentiva la creació. Hi ha molts [mites sobre el moviment de la Cultura Lliure](#). Gens més lluny d'això, la cultura lliure afavorix la difusió i l'accés al coneixement, les [licències de cultura lliure](#) protegeixen de forma legal a autores i autors tant com pot fer-ho el copyright, [aquest tipus de licències](#) permeten, no només la còpia sinó també la adaptació i millora dels continguts.

Aquest article va dirigit a les persones autores de recursos educatius propis que vulguen permetre la màxima difusió dels seus materials però que, al mateix temps, es veja reconegut el seu treball i es mantinguin protegits els seus drets sobre la propietat intel·lectual. La nostra llista de recomanacions per a vosaltres són les següents:

1. Trieu una licència de cultura lliure sense por. Si penseu que algú podrà plagiar la vostra obra més fàcilment, esteu en una errada. Qui vulga **plagiar o copiar il·legalment** la teua obra, la plagiarà igualment tinga la licència que tinga.
2. Entre les distintes licències existents, recomanem les licències Creative Commons. Aquesta organització sense ànim de lucre posa a l'abast de tothom un conjunt d'instruments jurídics de caràcter gratuït que faciliten usar i compartir tant la creativitat com el coneixement. La seua eina principal és el selector de licències:

<https://creativecommons.org/choose/>

3. Dins de les 6 licències Creative Commons hi han diferents requisits que es deuen complir per compartir l'obra. Les nostres recomanacions per a cada requisit serien:
 - **BY (reconeixement de l'autoria)** – Aquest requisit és obligatori per a totes 6 licències. El considerem **imprescindible**, si quelcom no atribueix l'obra de forma correcta estarà incomplint la licència i es podrà reclamar/denunciar el que corresponga. Recomanem indicar sempre l'autoria i, és molt recomanable també, **indicar la forma en què s'ha de citar l'obra**, normalment inloent un enllaç al recurs original.
 - **NC (no comercial)** – El considerem **no recomanable**. Amb aquesta restricció l'obra no és considerada com a obra de cultura lliure. Pot restringir **usos legítims i no necessàriament lucratiu** (com ara "deixar uns apunts en la papereria d'enfront per fotocopiar"). Si es te "por" que algú se n'aprofite injustament del vostre treball considereu el següent:
 - a) serà difícil l'aprofitament si s'ha indicat de forma clara com s'ha de citar l'autoria i conté un enllaç al recurs original, ja que el contingut es podrà trobar de forma fàcil en la font original. El potencial per beneficiar-se econòmicament de la simple distribució és bastant petit. Qualsevol licència CC permet la còpia i si el teu treball és popular i de qualitat, és molt probable que es trobe en Internet gràtis. Qualsevol mercadeig construït al voltant d'un contingut que està disponible gratuïtament s'ha de basar en la bona voluntat o en la ignorància.

- b) podria ocorrer el cas que, qui vulga "aprofitar-se", no cite l'autoria de la manera expressada en l'obra (amb l'objectiu de dificultar que s'arribe a la font original). Aleshores, s'estaria incomplint el requisit BY i es podria actuar legalment i reclamar compensacions o el que corresponga.
 - **ND** (sense obra derivada) – **No recomanable** . En àmbit educatiu es trau el màxim profit quan un material es pot adaptar a les metodologies particulars de cada docent o persona que l'utilitze, a més en l'obra derivada sempre s'haurà de citar l'autoria de l'original.
 - **SA** (Compartir igual) – **Recomanable**. Si, amb tot el comentat, encara es te el "recel" de que amb una obra derivada algú es puga "aprofitar" i canviar la llicència, amb aquesta restricció s'obliga a que "ens aprofitem tots de tot" (eixa és la idea, no?). Tot i que és una restricció i lleva "llibertat" a l'autor de la obra derivada i, per tant, podria ser un handicap per a que la nostra obra genere nous recursos educatius. La clàusula SA pot ser una bona alternativa per a no usar NC. Les llicències «Compartir-Igual» de Creative Commons requerixen que tot treball derivat del seu es faça disponible com a contingut lliure, en la seua totalitat.
4. Amb les reflexions anteriors les llicències recomanables serien: **CC-BY** i **CC-BY-SA**. No sent recomanable altre tipus en l'àmbit educatiu i en un entorn de Cultura Lliure.
 5. En aquest context és molt important **incloure de forma clara i visible**, tant la **licència** que es vol utilitzar, com una indicació de l'**autoria** i de **cóm** es vol que se cite. També convé marcar els materials amb números de versió, any de publicació, etc. Sobretot, aquells que permeten obra derivada; per tal evitar confusions entre les obres derivades i l'original i per poder traure (per part de l'autor) revisions del material amb llicències diferents de l'original. Aquest marcatge es pot fer, bé en el títol, bé en un apartat amb crèdits.
 6. Es recomanable llegir amb deteniment les clàusules de la llicència emprada. No costa tant, i deixa moltes coses ben clares i definides.

Sigueu lliures de publicar lliurement!

Font de l'article original: http://mestreacasa.gva.es/web/nebot_cri/16

Aquest text de Tàfol Nebot està subjecte a una llicència de [Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)